

การประชุมสภาท้องถิ่นว่าด้วย
ขั้นตอนและกระบวนการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณราย
จ่าย

เมื่อสภาท้องถิ่นได้มีมติรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งข้อ ๔๙ ของระเบียบ มท.ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติไปให้คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาโดยละเอียด และที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะต้องกำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติด้วย

ในชั้นตอนนี้

เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการของข้อบัญญัติฯ แล้ว ต้องส่งไปให้คณะกรรมการแปรญัตติ ในกรณีที่สภาท้องถิ่นได้มีการตั้งคณะกรรมการแปรญัตติไว้แล้ว ก็ให้สภาท้องถิ่นมีมติมอบหมายให้คณะกรรมการแปรญัตติที่ได้ตั้งไว้แล้ว เป็นคณะกรรมการแปรญัตติของข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายฯ นั้น ส่วนในกรณีที่สภาท้องถิ่นยังไม่ได้ตั้งคณะกรรมการแปรญัตติไว้

หรือตั้งคณะกรรมการแปรญัตติไว้เป็นการเฉพาะเมื่อคณะกรรมการแปรญัตติได้ปฏิบัติหน้าที่เสร็จตามที่ได้รับมอบหมายตามข้อ ๑๐๖ (๔)

ของระเบียบ มท.ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาฯ

สภาท้องถิ่นจะต้องดำเนินการเลือกคณะกรรมการแปรญัตติ ตามข้อ ๑๐๗

โดยที่ประชุมของสภาท้องถิ่นจะต้องมีมติของสภาท้องถิ่นว่าจะให้คณะกรรมการแปรญัตติ มีจำนวนกี่คน ซึ่งตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐๓ ประกอบข้อ

๑๐๕ กำหนดให้คณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติ

มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

สมมติว่าสภาท้องถิ่นมีมติให้มีคณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติจำนวนเจ็ดคน วิธีเลือกคณะกรรมการแปรญัตติร่างข้อบัญญัติ ต้องดำเนินการเลือกคณะกรรมการแปรญัตติฯ ทีละคน

ไม่สามารถเลือกครั้งเดียวเป็นคณะกรรมการแปรญัตติจำนวนเจ็ดคนพร้

อมกันได้ โดยจะให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเป็นกรรมการแปรญัตติคนที่หนึ่ง ผู้ได้รับคะแนนลำดับรองลงมาเป็นกรรมการคนที่สอง คนที่สามตามลำดับจนครบเจ็ดคน (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๑๕๕/๒๕๕๐) ดังนั้น การเลือกคณะกรรมการแปรญัตติต้องเลือกทีละคน โดยจะเลือกกรรมการแปรญัตติคนที่หนึ่งก่อน

จนถึงกรรมการแปรญัตติคนที่เจ็ด

ถ้าการเลือกกรรมการแปรญัตติลำดับใด มีผู้เสนอเพียงคนเดียว

ผู้นั้นก็ได้เป็นกรรมการแปรญัตติลำดับนั้น (ข้อ๑๔)

แต่ถ้าลำดับใดมีผู้เสนอเป็นกรรมการแปรญัตติมากกว่าหนึ่งคน

ก็ต้องใช้วิธีเลือกตามข้อ ๘

วรรคหนึ่งคือการเขียนชื่อตัวชื่อสกุลลงในแผ่นกระดาษและใส่ซอง

(ตามข้อ ๗๕ วรรคสาม)

เมื่อได้กรรมการแปรญัตติตามจำนวนแล้ว

สภาท้องถิ่นต้องมีมติกำหนดระยะเวลาให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีได้เป็นก

กรรมการแปรญัตติเสนอคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติ

เป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่ที่สภามีมติรับหลักการแห่งร่างข้อ

บัญญัติงบประมาณรายจ่ายดังกล่าว

ตลอดจนสถานที่ที่จะยื่นคำแปรญัตติ (ข้อ ๔๙ วรรคหนึ่ง)

อีกทั้งสภาท้องถิ่นต้องมีมติกำหนดระยะเวลาให้คณะกรรมการแปรญัตติไ

ปดำเนินการพิจารณาแปรญัตติโดยละเอียดภายหลังจากที่ได้รับคำแปร

ญัตติมาจากสมาชิกสภาท้องถิ่นแล้ว โดยกำหนดเป็นระยะเวลาที่วัน

ตั้งแต่วันไหนถึงวันไหน และเวลาใดถึงเวลาใดในแต่ละวัน

รวมทั้งสถานที่ที่กรรมการแปรญัตติพิจารณา (ข้อ ๔๙ ข้อ ๕๐ ข้อ ๑๑๐)

ตัวอย่างที่๑

ร่างข้อบัญญัติของผู้บริหารท้องถิ่น	สมาชิกยื่นคำแปรญัตติ	ความเห็นของกรรมการแปร
ก่อสร้างถนนสายหลัก จำนวน ๑ ล้านบาท	-สมาชิก ก. ขอแปรตัดลดเป็น ก่อสร้างถนนสายหลัก จำนวน ๘ แสนบาท -สมาชิก ข. ขอแปรตัดลดเป็น	-กรรมการแปรญัตติ A มีความเห็นว่า การก่อสร้างถนนสายหลัก ควรมีราคา ๘.๕ แสนบาท -กรรมการแปรญัตติ B มีความเห็นว่า

	ก่อสร้างถนนสายหลัก จำนวน ๙ แขนบาท	การก่อสร้างถนนสายหลัก ควรมีราคา ๙.๕ แขนบาท

ร่างข้อบัญญัติของผู้บริหารท้องถิ่น

รายการก่อสร้างถนนสายหลัก จำนวน ๑ ล้านบาท มีสมาชิก ก.
กับสมาชิก ข. ยื่นคำแปรญัตติขอแปรตัดลดจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย
เป็น ๘ แขนบาท กับ ๙ แขนบาท ตามลำดับ

เมื่อครบระยะเวลารับคำแปรญัตติของคณะกรรมการแปรญัตติแล้ว
คณะกรรมการแปรญัตติจะต้องมาประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการพิจารณา
การแปรญัตติ โดยคณะกรรมการแปรญัตติจะต้องเชิญผู้บริหารท้องถิ่น
กับสมาชิก ก. และสมาชิก ข.

มาชี้แจงแสดงความเห็นต่อคณะกรรมการแปรญัตติด้วย (ข้อ ๑๑๓ ข้อ
๑๑๔ และข้อ ๑๑๕)

เมื่อผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิก ก. และสมาชิก ข.

ชี้แจงแสดงความคิดเห็นในเรื่องการก่อสร้างถนนสายหลัก เสร็จแล้ว
คณะกรรมการแปรญัตติจะต้องพิจารณาว่าการก่อสร้างถนนสายหลักคว
รมีราคาเท่าใด โดยมีกรรมการแปรญัตติ A มีความเห็นว่
การก่อสร้างถนนสายหลัก ควรมีราคา ๘.๕ แขนบาท

ส่วนกรรมการแปรญัตติ B มีความเห็นว่ การก่อสร้างถนนสายหลัก
ควรมีราคา ๙.๕ แขนบาท

ถ้าคณะกรรมการแปรญัตติมีมติให้การก่อสร้างถนนสายหลัก มีราคา
๘.๕ แขนบาท

คณะกรรมการแปรญัตติจะต้องแจ้งมติของคณะกรรมการแปรญัตติไปให้
สมาชิก ก. และสมาชิก ข. หากสมาชิก ก. และสมาชิก ข.

ไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการแปรญัตติที่ให้

การก่อสร้างถนนสายหลัก ในราคา ๘.๕ แขน บาท สมาชิก ก.
และสมาชิก ข.

จะต้องขอสงวนคำแปรญัตติต่อคณะกรรมการแปรญัตติ

เพื่อที่จะใช้สิทธิอภิปรายในวาระที่สอง หากสมาชิก ก. หรือสมาชิก ข.

ไม่ขอสงวนคำแปรญัตติไว้ ก็ไม่มีสิทธิอภิปรายในวาระที่สอง

ส่วนกรรมการแปรญัตติ B ที่มีความเห็นว่ การก่อสร้างถนนสายหลัก
ควรมีราคา ๙.๕ แขน แต่คณะกรรมการแปรญัตติมีมติให้

การก่อสร้างถนนสายหลัก มีราคา ๘.๕ แสนบาท

คณะกรรมการแปรญัตติ B

ก็ต้อง สงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติ

ต่อคณะกรรมการแปรญัตติเช่นเดียวกัน

หากประสงค์ที่จะใช้สิทธิอภิปรายในวาระที่ ๒

เมื่อถึงการพิจารณาร่างข้อบัญญัติในวาระที่สอง ตามข้อ
๕๑ สภาท้องถิ่นสามารถลงมติว่าการก่อสร้างถนนสายหลัก
จะมีราคาที่สามารถลงมติได้ดังนี้

(๑) ๑ ล้านบาท ตามร่างเดิมของผู้บริหารท้องถิ่น หรือ

(๒) ๘ แสนบาท ตามที่สมาชิก ก.

ได้ยื่นคำแปรญัตติตัดลดและสงวนคำแปรญัตติไว้ หรือ

(๓) ๙ แสน ตามที่สมาชิก ข.

ได้ยื่นคำแปรญัตติตัดลดและสงวนคำแปรญัตติไว้ หรือ ๙ แสน หรือ

(๔) ๘.๕ แสนบาท ที่คณะกรรมการแปรญัตติมติ หรือ

(๕) ๙.๕ แสนบาท

ที่กรรมการแปรญัตติมีความเห็นและได้สงวนความเห็นของคณะกรรมการ
แปรญัตติไว้

ตัวอย่างที่ ๒

ร่างข้อบัญญัติของผู้บริหารท้องถิ่น	สมาชิกยื่นคำแปรญัตติ	ความเห็นของกรรมการ
ก่อสร้างศาลา จำนวน ๑ ลานบาท	ไม่มีสมาชิกมาขอแปรญัตติ	-กรรมการแปรญัตติ A มีความเห็นว่า ก่อสร้างควรมีราคา ๘ แสนบาท -กรรมการแปรญัตติ C มีความเห็นว่า ก่อสร้างควรมีราคา ๙.๕ แสนบาท

ตามตัวอย่างที่ ๒

ไม่มีสมาชิกยื่นคำแปรญัตติในโครงการก่อสร้างศาลา จึงไม่การสงวนคำแปรญัตติ มีแต่เพียงกรรมการแปรญัตติ ๒ ท่าน คือ กรรมการแปรญัตติ A กับกรรมการแปรญัตติ C มีความเห็นของกรรมการแปรญัตติว่าโครงการก่อสร้างศาลา ควรมีราคา ๘ แสนบาท กับ ๙.๕ แสนบาท ตามลำดับ เมื่อคณะกรรมการแปรญัตติได้ลงมติให้โครงการก่อสร้างศาลามีราคา ๘ แสนบาท กรรมการแปรญัตติ C ต้องมาขอสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติไว้

ในกรณีที่กรรมการแปรญัตติ C ได้สงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติแล้ว

ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นในวาระที่ ๒ ในการพิจารณาเรื่องโครงการก่อสร้างศาลา จะมีจำนวนเงินที่ให้สภาท้องถิ่นลงมติคือ

- (๑) ก่อสร้างศาลา ๑ ลานบาท ตามร่างข้อบัญญัติของผู้บริหารท้องถิ่น
- (๒) ก่อสร้างศาลา ๘ แสนบาท ตามมติของคณะกรรมการแปรญัตติ
- (๓) ก่อสร้างศาลา ๙.๕ แสนบาท ตามที่กรรมการแปรญัตติ C ได้มีความเห็นของกรรมการแปรญัตติ

แต่มติของคณะกรรมการแปรญัตติไม่มีมติไม่เห็นด้วยกับกรมแปรญัตติ C และกรรมการแปรญัตติ C ได้ขอสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติแล้ว

แต่ถ้ากรรมการแปรญัตติ C

ไม่ได้ขอสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติไว้ มติของสภาท้องถิ่น
ก็จะมีมติเลือกเพียง ก่อสร้างศาลา ๑ ล้านบาท

ตามร่างข้อบัญญัติของผู้บริหารท้องถิ่น หรือ ก่อสร้างศาลา ๘ แสนบาท
ตามที่มติของกรรมการแปรญัตติที่เสนอต่อสภาท้องถิ่น

ตัวอย่างที่ ๓

ร่างข้อบัญญัติของผู้บริหารท้องถิ่น	สมาชิกยื่นคำแปรญัตติ	ความเห็นของกรรมการ
โครงการสร้างประปาหมู่บ้าน ๑ ล้านบาท	ไม่มีสมาชิกรายชื่อขอแปรญัตติ	ไม่เห็นด้วย

ตามตัวอย่างที่ ๓ โครงการก่อสร้างประปา

เมื่อไม่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นมาขอยื่นคำแปร

และคณะกรรมการแปรญัตติไม่ได้มีความเห็นในโครงการก่อสร้างประปา

เมื่อถึงการพิจารณาในวาระที่ ๒ ตามข้อ ๕๑

ก็จะไม่มีการพิจารณาโครงการก่อสร้างประปาแต่อย่างใด

สภาสามารถลงมติในวาระที่ ๓ ได้เลย

ตัวอย่างที่ ๔

ร่างข้อบัญญัติของผู้บริหารท้องถิ่น	สมาชิกยื่นคำแปรญัตติ	ความ
	ผู้บริหารท้องถิ่นขอแปรญัตติเพิ่มเติมรายจ่ายจัดซื้อรถยนต์ส่วนบุคคล ๒ คัน คันละ ๗ แสนบาท รวม ๑.๔ ล้านบาท	-กรร มีคว ให้จ เป็น -กรร มีคว ให้จ

กรณีตามตัวอย่างที่ ๔

สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่สามารถยื่นคำแปรญัตติได้ แต่กรรมการแปรญัตติยังมีอำนาจในการพิจารณาแปรญัตติตัดลดได้ ถ้ากรรมการแปรญัตติ C ได้ส่งความเห็นของกรรมการแปรญัตติไว้ มติของสภาท้องถิ่นจะมีมติดังนี้

- (๑) จัดซื้อรถยนต์ส่วนบุคคล ๒ คัน คันละ ๗ แสนบาท รวม ๑.๔ ล้านบาท
- (๒) จัดซื้อรถยนต์ส่วนบุคคล ๑ คัน คันละ ๗ แสนบาท
- (๓) ให้ตัดรายการจัดซื้อรถยนต์ส่วนบุคคล

สำหรับการลงมติในวาระที่ ๒ (กรณีที่มีการแปรญัตติ)

ให้ที่ประชุมลงมติเรียงตามข้อที่มีการแปรญัตติ โดยสมาชิกหนึ่งคนสามารถลงมติได้เพียงครั้งเดียวในการแปรญัตติเรื่องนั้น กล่าวคือ สมาชิกสภาต้องเลือกว่า เห็นด้วยกับการแปรญัตติข้อใด หรือเห็นด้วยตามร่างเดิม ก็เลือกลงมติเฉพาะที่ตนเองเห็นด้วยเท่านั้น ไม่มีสิทธิลงข้ออื่นได้อีก

ในส่วนการนับคะแนนหากข้อใดมีผู้ลงมติเห็นด้วยสูงสุด ก็ถือว่าที่ประชุมเลือกข้อนั้นให้เข้าไปอยู่ในร่างข้อบัญญัติที่จะนำมาพิจารณาให้ความเห็นชอบในวาระที่ ๓

.....